

Rapportage Nazorg-onderzoek

Hoe is het gesteld met uitvoering van de aanbevelingen van 5 rekenkameronderzoeken in de gemeente Bergen

Rekenkamer Bergen
11 september 2020

Kritisch blijven
Kritisch blijven

Inhoud:

1. Inleiding
2. De onderzoeksmethode
3. Bevindingen
4. Conclusies en aanbevelingen

Bijlagen

1. Onderzoek naar de governance bij de Veiligheidsregio Limburg Noord
2. Onderzoek naar kostenbeheersing Sociaal Domein
3. Onderzoek naar sturing Grote Projecten
4. Onderzoek naar risicomanagement Wells Meer
5. Onderzoek naar het handhavingsbeleid

1. Inleiding

Bij elk rapport dat de Rekenkamer Bergen (RKB) uitbrengt, doet zij een aantal aanbevelingen aan de gemeenteraad en het college van de gemeente Bergen. Bij de behandeling van het rapport in de raad maken de raad en het college duidelijk, in hoeverre zij deze aanbevelingen willen overnemen. In het rapport dat nu voor u ligt heeft de rekenkamercommissie beknopt geïnventariseerd in hoeverre de aanbevelingen die de raad heeft overgenomen, daadwerkelijk uitgevoerd zijn.

De vraag van dit onderzoek luidt: wanneer en in hoeverre zijn de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft, daadwerkelijk uitgevoerd en in hoeverre is het effect gerealiseerd dat deze aanbevelingen beoogden.

De reden voor dit onderzoek is dat de rekenkamercommissie (na een periode van circa 3 jaar) aan de raad een overzicht wil bieden van de uitvoering van de aanbevelingen die hij overgenomen heeft. Het gaat met name over onderzoeken die in 2017, 2018 en begin 2019 zijn afgerond.

Het onderzoek betreft de navolgende rapportages:

1. Een regionaal onderzoek naar governance bij de Veiligheidsregio Limburg Noord. Dit project is behandeld in de raadsvergadering van 11 juli 2017 waarbij de aanbevelingen door de gemeenteraad zijn overgenomen.
2. Quickscan kostenbeheersing sociaal domein. Op 12 december 2017 zijn de door ons geformuleerde aanbevelingen door de gemeenteraad overgenomen.
3. Onderzoek sturing grote projecten. De raad heeft op 13 maart 2018 de aanbevelingen aan het college en de raad overgenomen.
4. Quickscan Risicomanagement Energielandschap Wells Meer. Het eindrapport is in de raad van 18 december 2018 besproken waarbij is besloten:
  - i. De conclusies, zoals verwoord in paragraaf 1.4 van de quickscan te onderschrijven, de aan de raad verstrekte adviezen op te volgen en er bij het college van B&W op aan te dringen hetzelfde te doen met de adviezen aan dit college en de projectorganisatie Energielandschap Wells Meer. Dit met uitzondering van het, zoals in paragraaf 2.7.2 wordt voorgesteld, verhogen van de informatieplicht van risico's van € 50.000 naar € 250.000. Deze informatieplicht moet blijven gelden voor risico's van € 100.000 of meer.
  - ii. Een onafhankelijk externe adviseur in te schakelen met aantoonbare en bewezen expertise in voorliggende materie, om een second opinion uit te voeren op de voorstellen die het college gaat voorleggen aan de raad met betrekking tot de financierbaarheid van het project, de fiscale aspecten en de toekomstige juridische organisatiestructuur. De kosten die hiermee zijn gemoeid, komen ten laste van het project Wells Meer.
5. Quickscan Handhavingsbeleid. De gemeenteraad heeft op 19 maart 2019 besloten om de conclusies te onderschrijven en de aanbevelingen op te volgen. Ook dringt de raad er bij het college van B&W op aan hetzelfde te doen met de aanbevelingen aan dit college.

Meer in het algemeen is te verwachten dat de aanbevelingen waartoe dit rapport leidt, niet alleen op rekenkamerrapporten van toepassing zijn, maar ook de uitvoering van aanbevelingen uit andere rapporten kan verbeteren. Verder is het moeilijk in te schatten wat de redenen zijn van de daadwerkelijke uitvoering van de verbeteringen. Ongetwijfeld zullen andere ontwikkelingen ook hebben bijgedragen aan de realisatie van de aanbevelingen.

2. De onderzoeksmethode

De volgende stappen worden in het onderzoek doorlopen:

- a. De rekenkamercommissie is dit onderzoek gestart door zoals gebruikelijk uw raad te informeren, bij brief van 24 januari 2020. Hierop is 1 reactie ontvangen. Deze is verwerkt in de startnotitie (versie d.d. 3 april 2020) en vastgesteld door de Rekenkamer.
- b. Op 3 april 2020 heeft de RKB een brief naar het raad en het college van B&W gestuurd. Hierin verzocht zij om een SMART geformuleerd overzicht over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen die de raad heeft overgenomen uit de rapporten te ontvangen voor 1 augustus. Deze brief ging vergezeld van een overzicht per rapport van alle aanbevelingen die de raad overgenomen heeft, aangevuld met de essentie van de bijbehorende raadsbesluiten. Op 16 juli is de informatie ontvangen.
- c. Om duidelijkheid te geven van wat wordt verwacht van het onder punt 2 gestelde, is de gelegenheid gegeven om verduidelijkende vragen te stellen. Vanwege de corona situatie is afgezien van een startbijeenkomst met de betrokken beleidsmedewerkers. Digitaal zijn geen vragen gesteld.
- d. Op basis van de op 16 juli ontvangen informatie zijn op 17 juli aanvullende vragen gesteld en zijn diverse documenten opgevraagd. Deze zijn op 28 juli ontvangen (zie memo bijlage 6).
- e. Op basis van de ingevulde overzichten en ontvangen documenten heeft de RKB haar reactie hieraan toegevoegd en middels een stoplicht (groen, oranje of rood) haar eindbeeld gegeven. De RKB heeft in haar vergadering van 1 september conclusies getrokken en aanbevelingen gegeven.
- f. Op 11 september is de rapportage aan B&W voorgelegd voor wederhoor. Deze reactie is opgenomen in de bijlage.
- g. Tot slot is het eindrapport aangeboden aan de gemeenteraad.

Om onze reactie te kunnen bepalen, heeft de rekenkamercommissie een norm gesteld binnen welke termijn het college van B&W de overgenomen aanbevelingen in principe zou moeten kunnen implementeren. Zij is van mening dat deze norm moet liggen op maximaal 18 maanden (ruim 1 jaarcyclus) na het raadsbesluit, waarvan de datum bij elk rapport vermeld wordt. De uitvoering van de aanbevelingen zou dan normaal gesproken afgerond moeten kunnen zijn (dan effect bereikt en kleur 'groen'). Dit betekent niet dat de effecten van die uitvoering dan ook al bereikt zouden moeten zijn. Kolom 4 of 5 geeft daarom weer hoe de RKB, gelet deze norm, de

voortgang van de implementatie in de periode sinds het betreffende raadsbesluit waardeert. Dit wordt gedaan middels de volgende kleursetting:

- Groen: effect bereikt
- Oranje: effect nog niet bereikt maar acties zijn uitgezet waardoor verondersteld mag worden dat het effect op korte termijn (binnen een half jaar, uiterlijk eind 2020) gehaald wordt.
- Rood: effect niet bereikt en ook geen concrete verwachting dat effect op korte termijn (binnen een half jaar) wordt bereikt.

Op basis van het onderzoek worden bevindingen geformuleerd. De rekenkamercommissie trekt op grond van deze bevindingen enkele conclusies en geeft een aantal aanbevelingen. Indien de raad dat wenst, kan de rekenkamercommissie nog besluiten op één of meer punten nader onderzoek te doen.

3. Bevindingen

De bevindingen zijn terug te vinden in de tabellen zoals opgenomen in de bijlage 1 t/m 5 bij deze rapportage:

- 1.Governance bij Veiligheidsregio
- 2.Kostenbeheersing sociaal domein
- 3.Sturing grote projecten
- 4.Risicomanagement Wells Meer
- 5.Handhavingsbeleid

Daarin is per rapport en per aanbeveling vanuit de organisatie of griffie gereageerd en heeft de RKB haar reactie en conclusie aangegeven.

Kortheidshalve mogen we u hiernaar verwijzen.

We willen hierbij wel opmerken dat we e.e.a. met name beoordeeld hebben op het criterium of de actie is uitgevoerd. We hebben niet gekeken naar de kwaliteit van de uitgevoerde actie. Mocht uw raad hier op onderdelen behoefte aan hebben dan willen we dit zeker in overweging nemen.

4. Conclusies en aanbevelingen

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

‘Wanneer en in hoeverre zijn de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft, daadwerkelijk ingevoerd en in hoeverre is het effect gerealiseerd dat deze aanbevelingen beoogden?’

Hoofdconclusie:

Onze hoofdconclusie is dat m.b.t. de 5 onderzochte rapportages de aanbevelingen grotendeels daadwerkelijk zijn ingevoerd en geëffectueerd binnen de gestelde norm van 18 maanden of op de rol staan.

Het is echter gewenst dat de raad en het college binnen haar eigen verantwoordelijkheid en rol kritisch blijven op de afhandeling van zaken die op de rol staan en de kwaliteit van informatie/rapportages.

Algemene aanbevelingen aan de raad:

1. Stel als norm vast dat binnen 1 ½ jaar na de raadsbehandeling van een rapport de implementatie van de aanbevelingen in principe afgerond moet zijn.
2. Kies in overleg met het college een middel en een moment om de uitvoering te checken van uw besluiten over aanbevelingen uit rapporten.
3. Geef aandacht (b.v. opdracht aan het college van B&W) aan de afspraken van het college die (nog) niet afgehandeld zijn (zie hieronder onder ‘Aanbevelingen aan het college’).
4. Blijf kritisch omtrent de voortgang van de afspraken en spreek het college hierop aan.

Algemene aanbevelingen aan het college:

1. Stel standaard een SMART geformuleerd Plan van Aanpak op ter uitvoering van overgenomen aanbevelingen en stuur dit ter informatie aan de raad. Maak het voldoende specifiek en hanteer hierbij haalbare doelen en termijnen.
2. Geef aandacht aan de aanbevelingen waarvan het effect (nog) niet bereikt is (geef aan hoe en wanneer u dit wilt bereiken, maak het SMART). Specifiek vragen we uw aandacht voor de punten waar is aangegeven waar het effect (nog) niet bereikt is (daar waar een oranje/geel of rood bolletje is opgenomen):

Specifieke aanbevelingen per onderwerp aan de raad of het college:

1. Governance bij Veiligheidsregio (raad en college)

We onderschrijven de volgende reactie vanuit de griffie die de kern goed samenvat:

“De informatievoorziening vanuit de VRLN is de afgelopen jaren sterk verbeterd. Misschien niet helemaal volgens de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport, maar de aangeleverde stukken zijn goed leesbaar en bieden de raad voldoende informatie om beleidsmatige keuzen te kunnen te maken. Het fundamentele ‘probleem’ dat een gemeenschappelijk regeling met zich meebrengt -raden kunnen wat willen, maar de kans dat hun (individuele) wensen worden gehonoreerd is niet groot-, blijft bestaan. Op dit moment ligt de Wet versterking legitimiteit gemeenschappelijke regelingen voor besluitvorming bij de Tweede Kamer. De Raad van State heeft deze wet van een advies voorzien waarop de minister van BZK onlangs heeft gereageerd. De intentie van deze wet is het versterken van de positie van raden in de besluitvorming over (begrotingen van) gemeenschappelijke regelingen. Als de wet door beide Kamers wordt aangenomen, betekent dit dat de besluitvorming van raden over zienswijzen meer wordt gestroomlijnd en dat de besturen van gr’s de plicht hebben op de zienswijzen te reageren. Deze wet leidt niet tot meer macht van de raden: een gr is verlengd lokaal bestuur met de vorming waarvan bewust is gekozen voor het verleggen van zeggenschap en bevoegdheden. In een aantal gevallen, zoals bij de veiligheidsregio’s, is het verleggen van die zeggenschap en bevoegdheden van bovenaf opgelegd.”

2. Kostenbeheersing sociaal domein: hierbij verdienen de volgende punten aandacht (raad en college)
  - a. Het opnemen van duidelijke en meetbare doelstellingen (met duiding beïnvloedbaarheid hiervan).
  - b. Een risico inventarisatie uitvoeren (met name gericht op de strategische risico’s zoals in aanbeveling 2 bij het rapport is omschreven)
  - c. Uitbreiding van de monitor met de resultaten t.a.v. de doelstellingen (ook hierbij mag/moet duidelijke aandacht zijn voor de beïnvloedbaarheid hiervan)
3. Sturing grote projecten; in deze verdienen zaken die betrekking hebben op een goede communicatie (mat name duidelijke communicatielijnen en goede aanhaking van de afdeling communicatie) aandacht (college).
4. Risicomanagement Wells Meer: geen verdere opmerkingen
5. Handhavingsbeleid: we constateren dat de raad een reactieve rol hierin heeft (raad).

Onderzoek naar de governance bij de Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN), raadsbesluit 11.07.2017

Raadsbehandeling Raad 11.07.2017, besluit:

- 1. De conclusies en de aanbevelingen van het onderzoeksrapport 'VRLN regionaal (be)GRIP?' d.d. 1 juni 2017 te onderschrijven en over te nemen.*
- 2. Het voortouw te nemen om meer regionaal te denken en te werken.*
- 3. Slimmer gebruik te maken van de wettelijke sturingsinstrumenten en binnen de eigen raad en in regionaal verband te zoeken naar nieuwe en aanvullende sturingsinstrumenten.*
- 4. In 2017 te starten met pilots voor het verkennen van nieuwe werkwijzen met Verbonden Partijen, zowel binnen de eigen raad als ook gezamenlijk met andere raden. Inclusief een zorgvuldige monitoring van de pilots en een goede rapportage aan de nieuwe raad in maart 2018.*
- 5. Het college van B&W en het bestuur van de VRLN te verzoeken om:*
  - De raad te ondersteunen in de nieuwe werkwijze, door het uitvoeren van de genoemde acties onder aanbeveling 1, 3, 4 en 5.*
  - Bij de uitwerking van deze aanbevelingen nadrukkelijk de verbinding te zoeken met de lopende initiatieven vanuit de griffies in Noord-Limburg en de regionale raads werkgroep in Midden-Limburg welke tot doel hebben om in gezamenlijkheid de grip op verbonden partijen te versterken door onder andere een betere afstemming over de P&C-cyclus tussen gemeenten en verbonden partijen*
  - De uitwerking van de aanbevelingen zorgvuldig te monitoren en hierover in het eerste kwartaal van 2018 (voorafgaand aan de verkiezingen) verslag uit te brengen aan de raad.*

Gericht aan:	Advies Rekenkamer (1 juni 2017)	Stand van zaken (zomer 2020) (REACTIE GRIFFIE)	Stand van zaken (zomer 2020) (REACTIE ORGANISATIE)	Reactie RKC (sept. 2020)	CONCL. (sept. 20)
1. De conclusies en de aanbevelingen van het onderzoeksrapport ‘VRLN regionaal (be)GRIP?’ d.d. 1 juni 2017 te onderschrijven en over te nemen.					
Aanbeveling 1: Stel de regionale opgaven centraal en wijk slechts beargumenteerd af					
Bestuur VRNL	Doe de gemeenteraden een voorstel hoe hen meer aan de voorkant te betrekken bij de vorming van regionale beleidsplannen. Geef aan hoe u de nieuwe gemeenteraden per maart 2018 eerst wilt informeren (op kennisniveau brengen) en hen vervolgens kaderstellend in positie wilt brengen bij de start van het eerstvolgende meerjarenbeleidsplan van de VRLN.	Er is geen specifieke actie ondernomen om de (nieuwe) raad meer kaderstellend in positie te brengen in relatie tot de VRLN. De VRLN heeft dit zelf opgepakt door informatiebijeenkomsten te organiseren over belangrijke op handen zijnde beleidswijzigingen. Ook is de directeur beschikbaar voor het in een commissievergadering geven van een toelichting op beleidsvoornemens.	De Kadernota wordt sedert enkele jaren in december aan de gemeenteraden toegezonden met het verzoek daarop te reageren, zodat de reacties bij het samenstellen van de begroting betrokken kunnen worden; tevens kan de kadernota als input dienen voor de gemeentelijke kadernota's; De laatste kadernota is die voor het jaar 2021, welke in december afgelopen jaar is toegezonden. De Kadernota 2021 is met de ontvangen reacties van de gemeenten als uitgangspunt genomen voor het opstellen van de begroting 2021 die nu aan de gemeenteraden voorgelegd is. Bij de voorbereiding op het beleidsplan 2020-2023 zijn de gemeenteraden in een vroegtijdig stadium betrokken: Begin 2019 is een ontwerp risicoprofiel opgesteld, dat als basis voor het beleidsplan dient. Daarbij zijn de raden betrokken via o.a. een webinar en een toelichting door de algemeen directeur in de verschillende raadscommissies. Vervolgens is het ontwerpbeleidsplan opgesteld, dat in een drietal informatiebijeenkomsten voor gemeenteraadsleden is toegelicht, waarna het ontwerp voor een zienswijze aan de gemeenteraden is voorgelegd. Ook het beleidsplan is in een digitale vorm verschenen en gemakkelijk toegankelijk gemaakt.	Het bestuur van de VRNL heeft hiertoe geen voorstel gedaan, maar wel op diverse mogelijkheden zijn ingezet om de raad meer in positie te zetten. De directe verantwoordelijkheid voor het realiseren van deze aanbeveling ligt bij de VRNL.	●
Gem. Raad	Stel vast wat de belangrijkste opgaven van de eigen gemeente zijn op het terrein van (fysieke) veiligheid. Stem deze opgaven – conform aanbeveling 2 – af met andere gemeenteraden en zoek naar overeenstemming (stap a en b). Stel vast waar de gemeente beargumenteerd wil afwijken en betalen (stap c). Dit	De raad heeft het Integraal Veiligheidsplan 2020 – 2023 vastgesteld. Hierin zijn geen onderwerpen benoemd die	Door de Noord-Limburgse gemeenten is een uniforme werkwijze vastgesteld voor de behandeling van stukken rondom de Veiligheidsregio. Hiervoor is een adoptiegemeente aangesteld welke de stukken voorbereidt voor de andere gemeenten. Dit	Effect bereikt, wel blijft het van belang om lokaal speerpunten te benoemen en deze	●

	kan als input dienen voor de nieuwe raad en het nieuwe collegeprogramma.	leiden tot een extra (betaalde) inspanning van de VRLN.	zorgt voor meer overeenstemming in de zienswijzen van gemeenten, daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan om coleur local punten toe te voegen aan de zienswijze. De adoptiegemeente is de gemeente Venray.	regionaal in te brengen.	
Aanbeveling 2: Raadsleden, wees proactief en creatief!					
Gem. Raad	Leg de nieuwe gemeenteraden de eerste resultaten uit de tussenevaluatie van de pilots voor. Zij kunnen dit betrekken bij het vaststellen van werkwijzen en vergadervorm- en cyclus.	Is niet gebeurd.		Aandachtspunt, ook is niet helder waarom dit niet gebeurd is.	●
Aanbeveling 3: Bestuurders; breng raadsleden in positie om te sturen!					
Bestuur VRLN	Lever uiterlijk eind 2017 de beoogde producten- en dienstencatalogus op en stem daarbij vooraf de verwachtingen af over de aard van dit document met de gemeenteraden. Kom aanvullend per begroting 2019 tot de definitie van een basispakket (met corresponderende gemeentelijke bijdragen) en maatwerk (per gemeente aanvullend te financieren).		Het Programma- en productenoverzicht (PPO) is in 2017 bestuurlijk vastgesteld en toegezonden aan alle gemeenten; Als uitwerking van het beleidsplan zal een herijking van het PPO plaatsvinden in de vorm van een kerntakendiscussie. Besluitvorming is voorzien in het najaar. Daarbij zal de zienswijze van de gemeenteraden ingewonnen worden.	In gang gezet en effect op korte termijn verwacht. De directe verantwoordelijkheid voor het realiseren van deze aanbeveling ligt bij de VRNL.	●

Aanbeveling 4: Creëer duidelijkheid over de belangenbehartiging binnen de besturingsstructuur					
Bestuur VRLN	Expliciteer de rolverdeling tussen organen binnen de besturingsstructuur van de VRLN en de wijze waarop de onderscheiden belangen hierbinnen worden behartigd. Werk uit wat dit betekent voor de wijze van informatievoorziening van de leden van de organen, de volgorde van stukkenstroom (agendering) en de benodigde ambtelijke (strategische) beleidsvoorbereiding. Geef aan op hoe en wanneer terugkoppeling van de vergaderingen van de organen plaatsvindt naar de gemeenteraden op inhoud en proces (zie aanbeveling 5).		<ul style="list-style-type: none"> - De gemeenteraden in Noord-Limburg maken sinds 2018 gebruik van een gezamenlijk dashboard, waarin alle informatie over de gemeenschappelijke regelingen is opgenomen en door de adoptiegemeente, (voor de VRLN is dat Venray) actueel gehouden wordt. - D.m.v. een ronde langs alle gemeenteraden verzorgt de algemeen directeur éénmaal per jaar een presentatie waarbij op vragen van de raad kan worden ingegaan. 	Effect bereikt	●
Aanbeveling 5: Vertel het verhaal achter de cijfers en de inhoud van besluiten					
Bestuur VRLN	Biedt in een oplegger bij de jaarrekening 2016 een voorstel aan de gemeenteraden aan hoe de eenduidigheid in de (meerjarige) presentatie en toelichting van cijfers te verbeteren. Licht toe welke stappen al in de jaarrekening 2016 zijn genomen en hoe dit verder (in de tijd) vorm krijgt.		Sinds 2017 is er een begroting in één oogopslag; een rekening in één oogopslag en een Berap in één oogopslag. Dergelijke infographics verhogen de toegankelijkheid en vereenvoudigen de besluitvorming;	Effect bereikt	●
College B&W	Ga met de raad in gesprek over de gewenste informatiewaarde over de VRLN in de paragraaf verbonden partijen, aangesloten op het voorstel van het bestuur van de VRLN over verbetering van de (eenduidigheid) informatievoorziening.	De informatievoorziening van de VRLN wordt als voldoende ervaren.	De auditcommissie alsmede de raad heeft hier terzake geen inhoudelijke opmerkingen gemaakt anders dan de opmerkingen bij de begroting en rekening van de VRLN. Aparte actie is derhalve in Bergen overbodig.	Effect bereikt	●
Gem Raad.	Stem - in lijn met aanbeveling 2 – onderling af over de gewenste mate van informatie over de VRLN in de paragraaf verbonden partijen van de eigen gemeente zodat dit waar mogelijk eenduidig gefaciliteerd kan worden vanuit de VRLN.	Is niet opgepakt maar wordt ook niet gemist.		Niet bereikt (gezien opmerking griffie vraag hoe erg dit is)	●
College B&W + Gem. Raad	2. Het voortouw te nemen om meer regionaal te denken en te werken.	Veel zaken worden regionaal opgepakt. De coördinatie hiervan met betrekking tot de betrokkenheid van de raden ligt bij de griffiers. De belangstelling voor het bezoeken van regionale bijeenkomsten is echter niet groot.	Bij de standpuntbepaling en de concept reactie die het college voorbereidt voor de raad, wordt nadrukkelijk het regionaal belang benoemd en in de afweging betrokken.	Effect bereikt.	●
College B&W + Gem. Raad	3. Slimmer gebruik te maken van de wettelijke sturingsinstrumenten en binnen de eigen raad en in regionaal verband te zoeken naar nieuwe en aanvullende sturingsinstrumenten.		Het college en de griffie doen beiden veel moeite om de raad in regionaal verband actief te laten worden en oog te hebben voor de regionale component van de VRLN. Nieuwe sturingsinstrumenten zijn daarvoor niet direct nodig.	Effect bereikt.	●

College B&W + Gem. Raad	4. In 2017 te starten met pilots voor het verkennen van nieuwe werkwijzen met Verbonden Partijen, zowel binnen de eigen raad als ook gezamenlijk met andere raden. Inclusief een zorgvuldige monitoring van de pilots en een goede rapportage aan de nieuwe raad in maart 2018.		Het college van Bergen is niet betrokken bij pilots.	Effect niet bereikt	●
Aanbeveling 6: Het college van B&W en het bestuur van de VRLN te verzoeken om:					
Griffie	• De raad te ondersteunen in de nieuwe werkwijze, door het uitvoeren van de genoemde acties onder aanbeveling 1, 3, 4 en 5. <i>Gaat om ondersteuning raad hierbij.</i>	Gebeurt.		Effect bereikt	●
College B&W + Gem. Raad + Griffie	• Bij de uitwerking van deze aanbevelingen nadrukkelijk de verbinding te zoeken met de lopende initiatieven vanuit de griffies in Noord-Limburg en de regionale raads werkgroep in Midden-Limburg welke tot doel hebben om in gezamenlijkheid de grip op verbonden partijen te versterken door onder andere een betere afstemming over de P&C-cyclus tussen gemeenten en verbonden partijen.	Gebeurt.	Bergen werkt hieraan mee en faciliteert waar mogelijk.	Effect bereikt	●
College B&W + Gem. Raad	• De uitwerking van de aanbevelingen zorgvuldig te monitoren en hierover in het eerste kwartaal van 2018 (voorafgaand aan de verkiezingen) verslag uit te brengen aan de raad.	Niet gebeurd. De raad wordt wel actief geïnformeerd over ontwikkelingen bij de gemeenschappelijke regelingen en uitgenodigd voor deelname aan regionale bijeenkomsten.		Effect niet bereikt.	●

Onderzoek naar kostenbeheersing Sociaal Domein

Raadsbehandeling Raad 12.12.2017, besluit:

De conclusies (par. 4.4.) en de aanbevelingen (hfst. 5) van het onderzoeksrapport ‘Quickscan kostenbeheersing sociaal domein’ d.d. 20 oktober 2017 te onderschrijven en over te nemen.

nr	Advies Rekenkamer (20 oktober 2017)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 20)	CONCL. (sept. 20)
Aanbevelingen voor de gemeenteraad en het college				
1	<p>Benoem de doelstellingen</p> <p>In de raadsnotitie over de monitoring van het sociaal domein is aangegeven wie, wanneer, waarover wordt geïnformeerd en wat daarvoor nodig is. Een nadere uitwerking is noodzakelijk voor het te bereiken doel.</p> <p>Aandachtspunten daarbij zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De raad heeft aangegeven de drie decentralisaties integraal te benaderen. Uit de ons overlegde stukken lijkt het voornamelijk te gaan over de individuele voorzieningen in het kader van de Wmo en – met name – de Jeugdwet. De samenhang met de Participatiewet, maar ook met de andere voorzieningen uit hoofde van de Wmo (denk aan subsidieverstrekingen, vervoersvoorzieningen) lijkt onderbelicht te zijn. • Zorg voor duidelijke en meetbare doelstellingen, inclusief een onderlinge samenhang gericht op integraliteit van de drie decentralisaties. 	<p><u>Reactie college</u></p> <p>Doelen zijn opgenomen in het beleidsplan ‘Samen verder’ (vastgesteld door de gemeenteraad op 24 september 2019). Nadere concretisering heeft plaatsgevonden in het uitvoeringsplan sociaal domein 2019-2022 (vastgesteld door het college op 17.3.2020). De plannen zijn gericht op versterking en verbinding tussen de bestaande voorzieningen en het realiseren van gemiste voorzieningen. In het beleidsplan staat de invulling van de transformatie centraal. De integrale benadering van drie domeinen is hierbij het uitgangspunt. Dit is ook nadrukkelijk in het plan aangegeven en is de basis van de dagelijkse uitvoering, dit is geborgd door de implementatie van het leefplan.</p> <p>Integraliteit is verder beoogd door het uitgangspunt van positieve gezondheid zoals beschreven in het coalitieprogramma en het beleidsplan. In het concept van positieve gezondheid wordt gezondheid centraal gesteld en heeft daarmee integraliteit in zich. Het vermogen om met veranderende omstandigheden om te kunnen gaan. Het gaat om fysieke gezondheid, dagelijks functioneren en mentaal welbevinden, zingeving en kwaliteit van leven. Het betreft dus alle drie de decentralisatieopgaven.</p> <p>In het beleidsplan is als hoofddoel opgenomen: de sociale positie van onze inwoners te versterken. Hierbij zijn er twee subdoelen benoemd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het versterken van de sociale cohesie. 2. Het aanjagen van eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners. <p>Deze doelen zijn vervolgens vertaald in de volgende te bereiken resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onze inwoners participeren in de samenleving en slagen er in om problemen zoveel mogelijk zelf of met hun sociaal netwerk op te lossen; 	<p>Effect deels bereikt, aandachtspunt is het opnemen van duidelijke en meetbare doelstellingen.</p> <p>(dit met duiding van beïnvloedbaarheid hiervan en inclusief de onderlinge samenhang)</p>	<p>●</p>

nr	Advies Rekenkamer (20 oktober 2017)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 20)	CONCL. (sept. 20)
		<ul style="list-style-type: none"> • Onze inwoners en het sociaal team weten elkaar goed te vinden; • Onze inwoners zijn meer zelfredzaam; • Onze inwoners doen minder beroep op individuele maatwerkvoorzieningen; • Onze jeugd groeit veilig en gezond op; • Onze inwoners hebben zoveel als mogelijk een baan naar vermogen; • Onze inwoners voeren een passende tegenprestatie uit indien zij een beroep doen op een uitkering. <p>Om vast te stellen of we de gewenste resultaten op cliëntniveau behalen gebruiken wij het leefplan. Bij een hulpvraag beoordelen we de beginsituatie inwoners op diverse onderwerpen zoals bv mobiliteit en werk en hebben daarbij een beeld van de gezinssituatie en andere factoren die een rol spelen in de directe sociale omgeving van de cliënt.</p> <p>In algemene zin maken wij gebruik van de gezondheidsmonitor van de GGD, waarstaatjegemeente.nl en klanttevredenheidsonderzoeken om de 'resultaten' van Bergen te kunnen vergelijken met andere gemeenten.</p> <p><u>Reactie griffie</u> De raad heeft (op dit moment) geen klachten over (gebrek aan) informatie over wat er gebeurt binnen het sociaal domein. In het eerste jaar na de bestuurscrisis heeft het college de raad geïnformeerd over de stand van zaken en voortgang in de vorm van raadsinformatiebrieven en presentaties in de commissie samenleving. Daarna maken rapportages over het sociaal domein deel uit van de (financiële) kwartaal- en bestuursrapportages. De in het coalitieprogramma opgenomen bezuinigingstaakstelling lijkt te worden gehaald, zij het dat het nog onduidelijk is wat de effecten zullen zijn van de coronacrisis. In september 2019 heeft de raad het beleidsplan sociaal domein 2019 – 2022 vastgesteld. Hierin staan kwalitatieve en geen kwantitatieve (meetbare) doelstellingen.</p>		
2	<p>Inventariseer de risico's De doelstellingen zullen niet 'zonder slag of stoot' gerealiseerd kunnen worden; er zullen altijd omstandigheden zijn die het behalen van de doelstellingen in de weg staan. Het is van belang deze risico's scherp op het netvlies te hebben, zodat hierop gereageerd kan worden. Het gaat hierbij om de strategische risico's zoals het al dan niet samenwerken met andere gemeenten, het al dan niet werken met een diversiteit aan</p>	<p>Voor de beheersing van de mogelijke risico's hebben wij een aantal maatregelen genomen.</p> <p>In de regio Noord-Limburg werken wij samen met de zes andere gemeenten in het kader van beleidsvoorbereiding bij het sociaal domein. De uitvoering ligt bij de gemeenten zelf maar op intergemeentelijk niveau vindt uitwisseling van kennis plaats. Daarnaast hebben wij als zeven Noord-Limburgse gemeenten de Modulaire Gemeenschappelijke</p>	<p>Effect nog niet bereikt.</p> <p>De financiële stand van zaken wordt gemonitord maar een risico inventarisatie is nog niet gemaakt.</p>	<p>●</p>

nr	Advies Rekenkamer (20 oktober 2017)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 20)	CONCL. (sept. 20)
	aanbieders en de daarvoor benodigde beheersingsorganisatie.	<p>Regeling (MGR) opgericht. Inkoop van zorg vindt via deze MGR plaats. De MGR is een professionele organisatie die continu bezig is met doorontwikkeling. Diversiteit van aanbieders is geborgd door het afsluiten van de contracten door de MGR, daarnaast levert het sluiten van contracten door meerdere gemeenten financiële voordelen op.</p> <p>Tenslotte continueren wij onze activiteiten met betrekking tot het verder professionaliseren van onze afdeling Sociaal Domein. Maandelijks wordt een managementrapportage (marap) opgesteld op basis waarvan de werkvoorraad en financiële middelen worden gemonitord. Ieder kwartaal informeren wij de raad hierover.</p>		
3	<p>Breng de beheersorganisatie verder op orde.</p> <p>Uit het voorgaande blijkt dat in de beheersingsorganisatie verbeteringen zijn aangebracht. Deze zijn gezien de ontstane situatie logisch en noodzakelijk. Een verdere doorontwikkeling is wenselijk en kan op onderdelen pas verder doorgevoerd worden als de doelstellingen en risico's inzichtelijk zijn. Vanuit die analyse kan een doorontwikkeling naar 'in control' worden gerealiseerd. Dit is een dynamisch proces waarbij idealiter aandacht is voor een samenhang op alle managementgebieden. Op hoofdlijnen valt daarbij te denken aan: strategie en beleid, de inrichting van het primair proces, alle zaken rondom personeel (HRM), de inrichting en het gebruik van (elektronische) hulpmiddelen en systemen (ICT) en de inrichting van de planning en control cyclus inclusief de informatie aan de raad. Het spreekt voor zich dat de informatie van toeleveranciers daarbij de nodige aandacht verdient.</p> <p>Een bijzonder punt van aandacht in dit kader zijn de samenwerkingsverbanden zoals de MGR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hebben alle deelnemers hetzelfde doel voor ogen? • Is sprake van samenwerkingspartners die elkaar op alle relevante (deel)terreinen aanvullen? • Zijn duidelijke afspraken gemaakt over de informatievoorziening, mede gezien de geformuleerde doelstellingen en de geïdentificeerde risico's? 	<p>Afgelopen jaren zijn diverse acties uitgevoerd en werkwijzen geïmplementeerd in de uitvoeringsorganisatie.</p> <p>Voor strategie en beleid worden zaken tijdig voorbereid, al dan niet in regionaal verband. Relatie met de uitvoering is hierbij gelegd. Via de marap komen maandelijks aantallen en cijfers (sturingsinformatie) beschikbaar die geanalyseerd worden door de driehoek backoffice, beleid en financiën. Hierbij is inmiddels een slag gemaakt met betrekking tot de financiële analyse.</p> <p>Met betrekking tot het primaire proces zijn inmiddels alle werkprocessen beschreven en op basis hiervan zullen werkinstructies worden opgesteld en geïmplementeerd. Knelpunten die nog worden ervaren worden op basis van een verbeterplan geïmplementeerd.</p> <p>Om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren is er ondersteuning vanuit tal van gebieden. Een HRM adviseur ondersteunt bij personele aangelegenheden. Een financieel adviseur is betrokken bij alle ontwikkelingen die financiën raken. Daarnaast zijn medewerkers van Financiën dichtbij het sociale domein gepositioneerd om enerzijds de financiële analyse (o.a. ten behoeve van de p&c cyclus) te kunnen uitvoeren en anderzijds om te ondersteunen bij de verdere inrichting van de backoffice, ook in relatie tot financiën.</p> <p>Datzelfde geldt voor de ICT adviseur. Daarnaast werken wij voor wat betreft het applicatiebeheer van het in gebruik zijnde systeem samen met de gemeente Gennep. Naast de programmatuur hebben wij ook dezelfde applicatiebeheerder.</p> <p>Voor wat betreft de inkoop ten behoeve van het sociaal domein maken we zoals eerder opgemerkt gebruik van de diensten van de MGR. De zeven deelnemende gemeenten hebben hierbij hetzelfde doel: Deze organisatie sluit voor de regiogemeenten raamovereenkomsten met</p>	Effect bereikt	●

nr	Advies Rekenkamer (20 oktober 2017)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 20)	CONCL. (sept. 20)
		<p>aanbieders en faciliteert de ontwikkelafels, een overlegstructuur waarin gemeenten en aanbieders de overeenkomsten vanuit de innovatiegedachte doorontwikkelen. De MGR sluit periodiek aan bij de regionale bijeenkomsten. Hierdoor worden risico's tijdig geïdentificeerd.</p> <p>De regionale samenwerking en het project sturing en inkoop sociaal domein leidt tot reductie van inkoop – en financiële risico's. Afspraken met zorgaanbieders worden centraal gemaakt door de MGR binnen de randvoorwaarden die Bergen en andere gemeenten bepalen.</p>		
4	<p>Monitoring Zorg voor een systematische informatievoorziening aan de raad, gericht op de strategische doelstellingen en de daarbij behorende risico's. Het spreekt voor zich dat als de doelstellingen nauwkeuriger geformuleerd worden, dat afwijkingen eerder zichtbaar worden en dat ook sneller sprake zal zijn van een afwijking. De doelstellingen zullen immers veelal gepaard gaan met aannames en de realiteit is veelal weerbarstiger. Dat betekent dat zowel het college als de raad daarin een verantwoordelijkheid hebben. Een afwijking is immers niet per definitie fout, terwijl geen afwijking niet per definitie goed hoeft te zijn. Belangrijk is dat de discussie gevoerd wordt en dat op basis daarvan bijsturing plaats kan vinden. Hetzij in de doelstellingen, hetzij in de uitvoering. De beoogde maatregelen in de notitie monitoring sociaal domein zijn daartoe een prima basis.</p>	<p>Eenmaal per maand wordt de marap opgesteld. De marap wordt ter kennisname aangeboden aan het management en college. Hierin staan aantallen cliënten en de financiële gegevens per domein. De raad wordt eenmaal per kwartaal hierover geïnformeerd.</p> <p>De raad wordt ook in de reguliere P&C cyclus periodiek geïnformeerd over de stand van zaken (via jaarrekening, kaderbrief, beraps en begroting).</p> <p>Afwijkingen worden geanalyseerd in de driehoek financiën, backoffice en beleid.</p> <p>Raad en commissie worden periodiek beleidsinhoudelijk geïnformeerd. Daarnaast worden er regelmatig raadsinformatiebrieven verstuurd waar de raad geïnformeerd wordt over uiteenlopende zaken.</p> <p>Zoals hiervoor al is opgemerkt maken wij ook gebruik van de gezondheidsmonitor van de GGD, waarstaatjegemeente.nl en klanttevredenheidsonderzoeken.</p>	<p>Effect deels bereikt. Focus van de monitor ligt op kosten. Monitor nog uit te breiden met resultaten op doelstellingen. Ook in de begroting zijn nog geen meetbare doelstellingen opgenomen.</p>	<p>●</p>

Onderzoek naar Sturing Grote Projecten

Raadsbehandeling Raad 13.03.2018, besluit:

In te stemmen met de in het rekenkamercommissierapport Onderzoek sturing grote projecten (november 2017) genoemde aanbevelingen.

nr	Advies Rekenkamer (november 2017)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 2020)	CONCL. (sept.20)
Aanbevelingen voor de gemeenteraad				
1	Zorg ervoor dat bij elk project (dat een behoorlijke bestuurlijke en/of impact heeft), er duidelijke afspraken worden gemaakt over de wijze van informeren, communiceren en wanneer besluiten nodig zijn;	<p><u>Reactie college (16 juli 20)</u> In de eerste helft 2019 is een format voor projecten opgesteld. Middels dit format worden besluitvorming en inhoud van een project vastgesteld en gemonitord. In dit format is een kop communicatie opgenomen waarin de afspraken waar u op doelt kunnen worden vastgesteld (zie bijlage voor dit format) De projecten waar u op doelt worden aangeduid door ons MT.</p> <p><u>Nadere reactie college (28 juli 2020)</u> Maaspark Well: Maaspark Well is een verzameling van diverse projecten. Al deze afzonderlijke projecten kennen een eigen beloop, om die reden is er geen projectenformat van Maaspark Well. Tussen college en raad is de volgende afspraak m.b.t. wijze van informeren en communiceren: - Middels een raadsinformatie brief wordt de raad jaarlijks op de hoogte gebracht van de stand van zaken van het project Maaspark Well en de daaronder vallende sub projecten (laatste raad infobrieven zijn bijgevoegd). Daarnaast publiceren we een digitale nieuwsbrief met actualiteiten en ontwikkelingen binnen Maaspark Well. In het raadsbesluit van 21 april 2020 is de exploitatieopzet uiteen gehaald (zie bijgevoegde documenten) Uit dit besluit vloeien een drietal zaken voort zijnde:</p>	Effect bereikt	●

nr	Advies Rekenkamer (november 2017)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 2020)	CONCL. (sept.20)
		<p>1. Herinrichting en aansluiting openbare ruimte omgeving Maaspark Well, valt onder regulier werk</p> <p>2. Visie Seurenheide zodra deze is uitgewerkt en vastgesteld is ook de ontwikkelkoers en strategie duidelijk voor deelgebied Seurenheide. Dan kan voor dit deelgebied een plan van aanpak worden opgesteld.</p> <p>3. Aansluiting Maaspark Well groene rivier dit is een samenwerkingsverband tussen het rijk, de provincie, het waterschap en de gemeente. Dit is ontstaan uit een ministeriële bestuursopdracht (BO MIRT). Hiervoor is een plan van aanpak in de maak onder samenwerking tussen het waterschap en de gemeente.</p> <p>Wanneer een besluitvormingsmoment aan de orde is wordt de raad tijdig hierover geïnformeerd/betrokken.</p> <p>EnergieLandgoed Wells Meer ((ELWM): de afspraken die tussen die zijn gemaakt omtrent wijze van informeren, communiceren en besluitvorming wanneer nodig zijn opgenomen in het Plan van Aanpak (incl. aangevulde versie) welke is bijgevoegd.</p> <p><u>Reactie griffie</u> Op dit moment lopen er twee grote projecten Maaspark Well en EnergieLandgoed Wells Meer. Over beide wordt de raad regelmatig en naar tevredenheid geïnformeerd.</p>		
2	Als deze afspraken gemaakt zijn houd de vinger aan de pols aangaande de voortgang	Naast het projectplan beschrijving is er een format voor de tussenrapportages, dit afhankelijk van wat er wordt vastgelegd. Afhankelijk van het project wordt vastgelegd wat er wordt teruggekoppeld aan wie en hoe.	Effect bereikt	●
3	Benut de ijkmomenten van een project waarbij uw raad een rol heeft. Dit om uw rol als raad in te vullen. Maak hierover afspraken over de wijze waarop u denkt dit goed in te vullen.	<p>De verantwoordelijk wethouder maakt per project afspraken met de raad.</p> <p><u>Nadere reactie college (28 juli 2020)</u></p> <p>Maaspark Well: Zoals bij advies 1 is aangegeven is Maaspark Well een verzameling van diverse projecten. Al deze afzonderlijk projecten kennen hun eigen beloop, om die rede is er geen projectformaat van Maaspark Well.</p> <p>Tussen het college en de raad is de volgende afspraak gemaakt m.b.t. wijze van informeren en communiceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Middels een raadsinformatie brief wordt de raad jaarlijks op de hoogte gebracht van de stand van zaken van het project “Maaspark Well” en de daaronder vallende sub projecten (bijgevoegd vindt u de laatste raadsinformatiebrieven van 2019). Daarnaast publiceren 	Effect bereikt	●

nr	Advies Rekenkamer (november 2017)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 2020)	CONCL. (sept.20)
		<p>we een digitale nieuwsbrief met actualiteiten en ontwikkelingen binnen “Maaspark Well”.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wanneer een besluitmoment aan de orde is wordt de raad hierover tijdig geïnformeerd / betrokken. <p>Energie landgoed Wells Meer (ELWM) De volgende afspraken zijn gemaakt mbt ijkmomenten en de raad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elke planfase afsluiten met heldere Go / No Go beslissing door de Raad en een doorkijk na de volgende fase. - De Cruciale keuze- beslismomenten worden voorgelegd aan de raad; in de ontwikkelingsfase betreft dit het vaststellen van het bestemmingsplan en de oprichtingsakte / formele opdracht aan de rechtspersoon - De Raad wordt elke vier maanden integraal geïnformeerd over de voortgang en ontwikkelingen en financiën in het project met een Raadsinformatiebrief en/of – avond. Belangrijke kansen en risico’s worden dan ook besproken. 		
Aanbevelingen voor het college				
4	Zorg ervoor dat de raad blijvend middels b.v. voortgangsrapportages (kan mondeling of schriftelijk) op de hoogte blijft. Houd hierbij de rode draad van een project gekoppeld aan de kaderstelling door de raad in beeld.	Zie 1 en 2	Effect bereikt	●
5	Zorg ervoor dat het projectmatig werken zo spoedig mogelijk wordt ingevoerd en consequent wordt toegepast, waardoor onze in hoofdstuk 3 genoemde verbeterpunten, (specifiek gericht op verschillende bedrijfsvoering aspecten!) kunnen worden opgelost.	<p>Het is aan de leidinggevende aan te wijzen welke projecten vallen onder projectmatig werken zoals hier bedoelt.</p> <p>Het is ingevoerd en wordt werkenderwijs toegepast voor de aangewezen projecten.</p>	Effect bereikt	●

nr	Advies Rekenkamer (november 2017)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 2020)	CONCL. (sept.20)
		Daarnaast bestaat er een format “de Bergense Aanpak” waarlangs kleine projecten gelegd kunnen worden.		
6	Zorg voor een efficiënte en effectieve implementatie van het projectmatig werken in de gemeente Bergen.	<p>Vanwege eerder genoemde omstandigheden is er extra communicatie en instructie nodig.</p> <p>Dit punt heeft contante aandacht nodig. <i>Nieuwe medewerkers moeten ook geïnformeerd worden, dit moet opgenomen worden in de inwerkperiode en personeelshandboek?</i></p>	Effect niet bereikt	•

Onderzoek naar risicomanagement Wells Meer

Raadsbehandeling Raad 18.12.2018, besluit:

- i. *De conclusies, zoals verwoord in paragraaf 1.4 van de quickscan te onderschrijven, de aan de raad verstrekte adviezen op te volgen en er bij het college van B&W op aan te dringen hetzelfde te doen met de adviezen aan dit college en de projectorganisatie Energielandschap Wells Meer. Dit met uitzondering van het, zoals in paragraaf 2.7.2 wordt voorgesteld, verhogen van de informatieplicht van risico's van € 50.000 naar € 250.000. Deze informatieplicht moet blijven gelden voor risico's van € 100.000 of meer.*
- ii. *Een onafhankelijk externe adviseur in te schakelen met aantoonbare en bewezen expertise in voorliggende materie, om een second opinion uit te voeren op de voorstellen die het college gaat voorleggen aan de raad met betrekking tot de financierbaarheid van het project, de fiscale aspecten en de toekomstige juridische organisatiestructuur. De kosten die hiermee zijn gemoeid, komen ten laste van het project Wells Meer.*

Nr	Advies Rekenkamer (21 november 2018)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 2020)	CONCL. (sept. 20)
	i. Conclusies par 1.4			
1	Hoog risico bewustzijn projectorganisatie: De projectorganisatie kenmerkt zich door een hoog risicobewustzijn hetgeen een goede basis vormt voor het uitvoeren van risicomanagement.			
	Advies aan college en projectorganisatie: Koester, onderhoud het hoge risicobewustzijn van de projectorganisatie. Versterk dat waar mogelijk. Betrek nieuwe leden van de project organisatie actief bij deze cultuur. Bewaak deze houding door in de toekomst regelmatig een externe toetsing te laten uitvoeren.	De projectgroep vergadert elke twee weken. Vast onderdeel van de vergadering is de bespreking van het risicodossier. Aan het eind van elke projectfase vindt een evaluatie en afsluiting van het dossier plaats. Hier is externe begeleiding/expertise bij aanwezig. Bij de aanvang van elke nieuwe fase wordt een nieuw dossier opgesteld. B&W wordt maandelijks via een voortgangsrapportage op de hoogte gehouden. De Raad wordt 1x per 4 maanden via de raadsinformatiebrief geïnformeerd.	Effect bereikt	●

2	<p>Kwetsbaarheid door bescheiden omvang project- en gemeentelijke organisatie: De beperkte omvang van zowel de gemeentelijke als projectorganisatie alsmede het kennisniveau van de bestaande organisatie met betrekking tot een dergelijk project maken de ontwikkeling van het project gevoelig voor capaciteit-, expertise- en planningsrisico's. Ook kan daardoor de continuïteit van het proces worden beïnvloed. De beperkte omvang zorgt er ook voor dat er sprake is van onvoldoende functiescheiding tussen uitvoering en toezicht op zowel projectorganisatieniveau als op bestuurlijk niveau. Gelet op de huidige fase hoeft dat nog geen probleem te zijn, maar gericht op de toekomst zouden hiervoor adequate maatregelen genomen moeten worden.</p>			
	<p>Advies aan college:</p> <p>Verklein de kwetsbaarheid van de projectorganisatie voor bovengenoemde voortgangsrisico's waar nodig door het beschikbaar stellen van meer tijd van uit de eigen organisatie en het inhuren van de benodigde expertises. De wijze waarop het reeds beschikbaar gestelde en nog beschikbaar te stellen projectbudget is onderbouwd, is adequaat. Per projectfase zal deze kredietraming moeten worden geactualiseerd.</p>	<p>De projectorganisatie heeft drie deelprojectleiders en één projectmanager die onderling vervangbaar zijn.</p> <p>We huren expertise in bij bureaus die achtervang kunnen borgen zodat er altijd voldoende capaciteit is.</p> <p>In het Plan van Aanpak, dat in het najaar van 2019 geactualiseerd is, is per fase een krediet geraamd. Het krediet t/m de vergunning is door de Raad verleend in december 2019.</p>	<p>Effect bereikt</p>	●
	<p>Advies aan college en projectorganisatie:</p> <p>Breng zowel op bestuurlijk niveau als bij de projectorganisatie meer functiescheiding aan. Het zou raadzaam zijn een externe toezichthouder of toezichthoudend orgaan bij het project te betrekken. Daarbij kan voorgesorteerd worden op de toekomstige organisatiestructuur (een rechtspersoon zoals ook door de BNG Bank is voorgesteld) waar een Raad van Toezicht of een Raad van Commissarissen zal toezien op de uitvoerende organisatie en gerealiseerde resultaten.</p>	<p>Op bestuurlijk niveau is er een Stuurgroep ingericht die meekijkt en sturing geeft aan het project. Hierin zitten professionele partijen zoals Enexis en Antea Group en overheden zoals gemeente Venray, gemeente Bergen en provincie Limburg. De Stuurgroep komt vier keer per jaar bijeen.</p> <p>Op ambtelijk niveau hebben we niet één specifieke toezichthouder, maar vragen we second opinions van experts op deelproducten. Afhankelijk van de aard van het deelproduct wordt de second opinion uitgevoerd door Hekkelman, BNG bank of Dirkzwager. Ook de provincie kijkt als toezichthouder op dossiers mee.</p>	<p>Effect bereikt</p>	●
3	<p>Toekomstige organisatiestructuur van het project nog niet duidelijk:</p> <p>De wijze waarop de toekomstige organisatiestructuur van het project wordt vormgegeven zowel qua rechtsvorm als qua financiering is nog niet duidelijk. Deze structuur is van grote invloed op de organisatorische, financiële en juridische risico's die de gemeente loopt. Het is van belang dat op afzienbare termijn daarin een principe keuze wordt gemaakt. Daardoor komt helderheid rondom de rol van de gemeente, de financieringsconstructie (en de daaraan verbonden gevolgen) en commitment en participatiemogelijkheden van derden.</p>			
	<p>Advies aan college:</p> <p>Zorg voor een duidelijke tijdsplanning wat betreft de keuze van de toekomstige juridische structuur.</p> <p>Het voornemen om derden eventueel te betrekken bij het project, kan leiden tot het delen van risico's en wordt daarom aanbevolen.</p>	<p>Dirkzwager heeft geadviseerd om te kiezen voor de juridische vorm van het oprichten van B.V.(‘s). Dit advies is door Deloitte getoetst. In oktober 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de juridische vorm van het oprichten van B.V.(‘s) en de uitvoering hiervan aan het college gemandateerd.</p>	<p>Effect bereikt</p>	●

	<p>Advies aan Raad: Laat u bij de verdere keuzes tijdig adviseren over de risico's van o.a. de wijze van financiering. Geef daarbij aandacht aan de vorm van de gemeentelijke deelname, de kosten en risico's van gevraagde zekerheden en de fiscale gevolgen van de samenwerkingsvorm en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving (mededinging en staatsteun).</p>	<p>In het advies van Dirkszager kwamen ook fiscale aspecten en relevante wetgeving aan de orde. Het advies over de juridische vorm van Dirkszager is voorgelegd aan de Raad. Deloitte heeft een second opinion op het advies gedaan. Op basis daarvan heeft de raad te kennen gegeven daarom verder geen onderzoek nodig te vinden.</p>	Effect bereikt	●
4	<p>Financiële haalbaarheidsverkenning beperkt toetsbaar:</p> <p>De informatie over de financiële haalbaarheid is beoordeeld op de in de haalbaarheidsverkenning en Plan van Aanpak verstrekte gegevens. In de haalbaarheidsverkenning (en in het Plan van Aanpak) ontbreken verwervingskosten en de business case biomassa. Het is niet duidelijk op welke wijze de fiscale- en financieringskosten zijn verwerkt. De gemeentelijke grondexploitatie wordt nog niet als onderdeel van de verkenning meegenomen. Het geschetste financiële beeld lijkt daardoor onvolledig. Door de genoemde onzekerheden en het ontbreken van nadere specifieke informatie kan geen oordeel worden gegeven of de gepresenteerde financiële uitkomsten kunnen worden gerealiseerd en welke risico's daaraan verbonden zijn.</p>			
	<p>Advies aan Raad: De financierbaarheid van het project door externe partijen en de daaraan gestelde voorwaarden is een belangrijke indicator voor de haalbaarheid van het project en de risico blootstelling van de gemeente. Laat u over dit onderdeel adviseren door een deskundige partij. De voorwaarden van een projectfinanciering via de BNG zouden daarbij richting gevend kunnen zijn.</p>	<p>De BNG bank heeft in de commissie ruimte & economie een toelichting gegeven over financierbaarheid en bijbehorende risico's.</p> <p>Het plan-economisch bureau Econnetic, dat betrokken is bij het project, heeft een business case opgesteld, waarin de financiële effecten van keuzes kunnen worden gevolgd en de financiële haalbaarheid continu in beeld blijft.</p> <p>Elk model wordt steeds bij BNG bank terug gelegd ter toetsing. We trekken gezamenlijk op in het toewerken naar een financieringsmodel.</p> <p>De provincie kijkt hierin mee.</p>	Effect bereikt	●
	<p>Advies aan college en projectorganisatie: Laat de door de projectorganisatie nog op te stellen geactualiseerde haalbaarheidsverkenning toetsen door een onafhankelijk bureau. Actualiseer de financiële haalbaarheidsstudie tenminste jaarlijks en bij projectfaseovergangen. Tijdens de verdere planuitwerking van het project zullen gedurende het verdere verloop van het planproces steeds meer zaken duidelijk geconcretiseerd en ingevuld kunnen worden. Deze verdere uitwerking moet financieel gezien ook worden vertaald in een geactualiseerde en verfijnde haalbaarheidsstudie.</p>	<p>We zijn de haalbaarheidsverkenning (fase 0) inmiddels gepasseerd. De afgelopen fasen hebben we diverse scenario's bekeken, een voorkeursmodel gekozen en dit voorkeursmodel vervolgens geoptimaliseerd om aan financieringseisen te kunnen voldoen. Dit heeft geleid tot een Masterplan met businesscase die in december 2019 zijn vastgesteld door de Raad. De business case is door extern bureau (Deloitte) getoetst en door de raad vastgesteld.</p> <p>Bij elke nieuwe fase is de financiële haalbaarheidstoets gedaan en verfijnd.</p>	Effect bereikt	●

	<p>Advies aan projectorganisatie: Vergroot en verbeter de kwaliteit van de financiële haalbaarheidsstudies door nadere onderbouwing te geven op belangrijke onderdelen en het opnemen van een verschillenanalyse, waarin een vergelijking wordt gemaakt tussen alle cijfers, uitgangspunten en randvoorwaarden met voorgaande versies met een verklaring van de belangrijkste verschillen.</p>	<p>Voor het Energielandgoed is een business case/rekenmodel opgesteld waarbinnen diverse scenario's berekend zijn en vastgelegd. Met behulp van een maatschappelijke kosten-batenanalyse zijn we tot een voorkeursalternatief gekomen. Dit heeft geleid tot een masterplan en een businesscase, die in december 2019 zijn vastgesteld door de Raad.</p>	<p>Effect bereikt</p>	<p>●</p>
<p>Ii Onafhankelijk extern adviseur</p>				
	<p>Aan het college: Een onafhankelijk externe adviseur in te schakelen met aantoonbare en bewezen expertise in voorliggende materie, om een second opinion uit te voeren op de voorstellen die het college gaat voorleggen aan de raad met betrekking tot de financierbaarheid van het project, de fiscale aspecten en de toekomstige juridische organisatiestructuur. De kosten die hiermee zijn gemoeid, komen ten laste van het project Wells Meer.</p>	<p>De raad heeft zowel voor het organisatiemodel als voor de business case een second opinion uit laten voeren op het voorstel alvorens deze vast te stellen.</p>	<p>Effect bereikt</p>	<p>●</p>

Onderzoek naar het handhavingsbeleid (Quick Scan)

Raadsbehandeling Raad 19.03.2019, besluit:

De conclusies, zoals verwoord in hoofdstuk 6 van de Quick Scan Handhavingsbeleid te onderschrijven, de aanbevelingen uit hoofdstuk 7 op te volgen en er bij het college van B&W op aan te dringen hetzelfde te doen met de aanbevelingen aan dit college.

nr	Advies Rekenkamer (1 februari 2019)	Stand van zaken (zomer 2020)	Reactie RKC (sept. 2020)	CONCL. (sept. 20)
Aanbevelingen voor de gemeenteraad				
1	Herziening van handhavingsbeleid is noodzakelijk.	Op 19 februari 2019 is een aangepast handhavingsbeleid vastgesteld waarin rekening is gehouden met de opmerkingen van de rekenkamercommissie.	Effect bereikt.	●
2	Zorg dat u als raad hierbij kader stellend blijft aan de voorkant. Onderdeel hiervan is bijvoorbeeld ook om als raad de (kadernota) Handhavingsbeleid vast te stellen 4. Draag hierbij zorg voor een goede prioritering (gezien de beschikbare middelen) en integraliteit (handhavingsbeleid in de volle breedte of gericht op het fysieke domein).	Ieder jaar wordt er een jaarverslag uitgebracht over de handhavingsinspanningen gedurende dat jaar. Hiermee wordt de gemeenteraad volledig geïnformeerd over de aanpak, de benodigde gelden en de geboekte resultaten en kan de gemeenteraad ook vragen om accenten te verleggen.	Effect deels bereikt.	●
3	Hou vinger aan de pols over de stand van zaken m.b.t. de uitvoering. Dit kan middels periodieke rapportages of mondeling presentatie. Uw raad heeft hierbij ook mogelijkheden om het zelf te agenderen.	Ieder jaar wordt er een jaarverslag uitgebracht over de handhavingsinspanningen gedurende dat jaar. Hiermee wordt de gemeenteraad volledig geïnformeerd over de aanpak, de benodigde gelden en de geboekte resultaten en kan de gemeenteraad ook vragen om accenten te verleggen.	Effect bereikt.	●

<i>Aanbevelingen voor het college</i>				
4	Formuleer speerpunten die u jaarlijks oppakt en rapporteer hierover naar de gemeenteraad.	Voor 2019 en 2020 is dit gedaan in handhavingsjaarprogramma.	Effect bereikt.	●
5	Spreek met de raad af op welke wijze u hierover de raad informeert.	De gemeenteraad wordt op de hoogte gesteld van de handhavingsjaarprogramma's en jaarverslagen.	Effect bereikt.	●
6	Zet een goede communicatiestrategie inzake het handhavingsbeleid op (de kaders hiervoor kunnen in het Handhavingsbeleid opgenomen worden).	In het nieuwe handhavingsbeleid is de communicatiestrategie uitgewerkt.	Effect bereikt.	●
7	Blijf goed aandacht behouden tussen de koppeling van het programma met de beschikbare middelen (prioriteer dus waar nodig).	Hiervoor is in de jaarprogramma's voor 2019 en 2020 nadrukkelijk gezorgd.	Effect bereikt.	●
8	Aandachtspunt is de handhaving in het sociale domein.	<p><u>Handhaving op het gebied van de Participatiewet.</u> In het aanvalsplan Participatiewet 2019-2022 (vastgesteld in de raadsvergadering van 12 februari 2019) is opgenomen dat er nader onderzoek zal worden gedaan naar de mogelijk (tijdelijke) uitbreiding van de inzet van de sociale recherche bij de opsporing en aanpak van fraude in de bijstand. Dit vanuit de overtuiging dat het toeleiden naar arbeid vanuit de bijstand uiteraard heel erg belangrijk is, maar dat het strikt toezien op rechtmatige instroom en naleving van het recht op bijstand evengoed een belangrijk onderdeel is van de Participatiewet. Deze uitbreiding is voor 2019 en 2020 gerealiseerd. In 2019 zijn er in totaal 8 cases van fraude aangetoond en afgerond van de 18 die er zijn uitgevoerd.</p> <p><u>Handhaving op het gebied van de Wmo en Jeugd.</u> In 2018 is ingestemd met een concept beleidsplan Handhaving Sociaal Domein, gebaseerd op dezelfde uitgangspunten als het "Beleidsplan Handhaving Participatiewet". Het toezicht rechtmatigheid voor de Wmo 2015 en de Jeugdwet is ook belegd bij de Sociale Recherche Noord-Limburg. Gezamenlijk bekostigen de 7 deelnemende gemeenten 1 fte. Per 1 januari 2019 zijn 2 toezichthouders aan de slag gegaan.</p> <p>Door de toezichthouders zijn in 2019 in totaal 36 meldingen opgepakt, waarvan 2 afkomstig van de gemeente Bergen. De 1^e melding is doorgezet naar de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de 2^e melding naar het Zorgkantoor. De meldingen zijn inmiddels afgesloten en deze hebben niet geleid tot nader onderzoek</p>	Effect bereikt.	●

